

Tweede Kamer der Staten Generaal
Aan de leden van de Vaste commissie voor
Justitie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum	21 oktober 2010	Contact	mevr. mr. T.H.C. (Tineke) Donga
Ons kenmerk	B19102010SA	Telefoon	030-27 39 624
Onderwerp	Schriftelijke inbreng wetsvoorstel forensische zorg 28 oktober	E-mail	tdonga@vgn.nl

Geachte leden van de Vaste commissie voor Justitie,

De Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN), de branchevereniging van zorgaanbieders van gehandicaptenzorg wil voor de voorbereiding van de Wet forensische zorg (Wfz) door uw commissie graag haar punten waarover wij ons zorgen maken naar voren brengen. Er is een aantal omissies waardoor mensen met een verstandelijke beperking die in aanraking met justitie komen niet de forensische zorg krijgen die zij nodig hebben.

Wij lichten kort de doelgroep van forensische cliënten met een verstandelijke beperking toe, gevolgd door enkele algemene punten. In de aparte bijgevoegde notitie gaan wij daar dieper op in en brengen daarbij onze specifieke vraagpunten onder uw aandacht.

Doelgroep forensische patiënten met een verstandelijke beperking

Binnen de verstandelijk gehandicaptenzorg komen cliënten voor met complexe problematiek. Een aantal van hen heeft bijvoorbeeld een (lichte) verstandelijke beperking met daarbij ernstige gedragsstoornissen en/of psychiatrische stoornissen¹. Hun problematiek van gedragsstoornissen en/of psychiatrische stoornissen gaat vaak gepaard met risicovol grensoverschrijdend gedrag. De problematiek is bovendien ingewikkeld doordat er sprake kan zijn van ontworchte sociale relaties. Vaak wordt de lichte verstandelijke beperking niet of veel te laat onderkend. Het doel van de zorgaanbieder van gehandicaptenzorg is om deze mensen die vastgelopen zijn, weer greep te doen krijgen op hun leven en/of deel uit te laten maken van de maatschappij. Hun verstandelijke beperking is niet te genezen en levenslange begeleiding kan aangewezen zijn.

---

¹ Mensen met verstandelijke beperkingen kenmerken zich door beperkingen in cognitief functioneren en sociaal adaptief functioneren. Daarnaast kan er sprake zijn van psychiatrische en gedragsstoornissen (zogenaamde duale problematiek).

Wel kan het gedrag van deze cliënten verbeterd worden en ook is verandering mogelijk. Het gaat dan niet zozeer om het verminderen van de stoornis, als wel om het hanteerbaar maken van de handicap in relatie tot het aanbrengen van structuur voor de cliënt.

Wij menen dat bij continuïteit van een adequaat aanbod van ondersteunende zorg en behandeling door zorgaanbieders van gehandicaptenzorg, gericht op bovengenoemd doel, de kans op recidive afneemt.

Wetgevingstraject

De VGN heeft deelgenomen aan de klankbordgroepen die het ministerie van Justitie ter voorbereiding van de Wfz heeft ingesteld. Daarna hebben wij gebruik gemaakt van de formele consultatie die het ministerie heeft gehouden. Wij vinden dit op zich een goede aanpak van het ministerie om het veld tijdig te raadplegen.

Algemeen commentaar

Ondanks genoemd wetgevingstraject, zien wij in het huidig voorstel nog omissies en is een aantal zaken nog onvoldoende duidelijk geregeld of juist te vergaand:

- Zo is de Wfz nog steeds in hoofdzaak geënt op samenhang met de wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, terwijl geschakeld zou moeten worden naar het wetsvoorstel zorg en dwang, dat de vervanger is voor de wet Bopz voor de gehandicaptensector. Dit heeft onmiddellijk gevolgen voor de rechtspositie van de forensische patiënt met een verstandelijke beperking. De wet verplichte GGZ is namelijk niet toegesneden op mensen met een verstandelijke beperking.
- Wij missen concrete waarborgen voor de noodzakelijke zorgcontinuïteit tussen forensische en reguliere zorg voor de doelgroep van mensen met een verstandelijke beperking. Hoewel de Wfz wel de ambitie heeft die zorgcontinuïteit te regelen gebeurt dit feitelijk niet.
- De Wfz regelt de contractuele relatie tussen de minister van justitie en de zorgaanbieder. Wij vinden dat de minister te vergaande wettelijke bevoegdheden krijgt, die niet sporen met een systematiek van privaatrechtelijke contractering. Bijvoorbeeld de opnameplicht van de zorgaanbieder die afgedwongen wordt op straffe van een bestuurlijke boete.
- De bijzondere aanwijzing die de minister aan een instelling kan geven voor de verpleging van ter beschikking gestelden met de daarbij aan hem toegekende bevoegdheden, leidt er in de eerste plaats toe dat de rechtspositie van de forensische patiënt/cliënt met een verstandelijke beperking aanzienlijk wijzigt. Hij komt onder een veel strenger regime dan nodig. Op de tweede plaats hebben wij principiële bezwaren tegen de bevoegdheden waarmee de minister diep kan ingrijpen in de organisatie van de instelling.
- De wet laat veel belangrijke onderwerpen open die nader geregeld gaan worden in het Besluit forensische zorg. Wij vinden dat hiervoor een voorhangprocedure zou moeten komen, zodat u de zorgvuldige uitvoering van deze wet kunt volgen en kunt ingrijpen.

pagina 3

ons kenmerk B19102010SA

Wij zijn graag bereid om eventuele vragen van uw kant te beantwoorden of toelichting te geven. U kunt hiervoor contact opnemen met Tineke Donga, 030-2739 624 of per mail tdonga@vgn.org.

Met vriendelijke groet,

Drs. Frans J.M. Croonen
Directeur a.i.

Bijlage:

- Reactie VGN op wetsvoorstel forensische zorg (TK 32398)

I.a.a.

- De leden van de Vaste commissie voor VWS